Invandring, boendesegregation och växande geografiska ojämlikheter

nr 8 2026 årgång 54

Sverige har under de senaste tre decennierna blivit alltmer etniskt och socioekonomiskt segregerat samtidigt som invandringen har ökat. Här sammanfattar vi resultaten från vår studie om sambandet mellan boendesegregation och invandring i Sverige under perioden 1990–2022. Resultaten visar att etnisk och socioekonomisk segregation i allt högre grad överlappar, att invandring från icke-västliga länder samvarierar med ökad etnisk segregation på kort sikt och att socioekonomisk segregation utvecklas successivt när invandringen ackumuleras över tid. Resultaten visar också att sambanden varierar mellan olika perioder, vilket tyder på att bosättningspolitiken och andra institutionella förhållanden har betydelse för hur segregation växer fram.

SOFIA WIXE OCH CHARLOTTA MELLANDER

Sofia Wixe är docent i nationalekonomi vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping. Hennes forskning är inriktad på regionalekonomi, med särskilt fokus på segregation, integration och betydelsen av geografiska skillnader.
sofia.wixe@ju.se

Charlotta Mellander är professor i nationalekonomi vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping. Hennes forskning är inriktad på regional utveckling med särskilt fokus på migrationsmönster och deras geografiska påverkan. charlotta.mellander@ju.se

Sverige har under de senaste tre decennierna genomgått stora demografiska förändringar. Andelen utrikes födda i befolkningen har ökat från omkring tio procent i början av 1990-talet till drygt tjugo procent år 2022. Samtidigt har invandringens sammansättning förändrats med en ökande andel personer från länder utanför västvärlden. Parallellt med denna utveckling har boendesegregationen ökat längs både etniska och socioekonomiska dimensioner.

I en nyligen publicerad studie analyserar vi utvecklingen av boendesegregationen i Sverige under perioden 1990–2022 samt dess samband med invandring (Wixe och Mellander 2026). Studien bygger på geokodade mikrodata från Statistiska centralbyrån (SCB) och omfattar samtliga personer som är 16 år eller äldre i befolkningsregistren. Vi studerar segregation på bostadsområdesnivå[1] och analyserar utvecklingen aggregerad till lokala arbetsmarknadsregioner.[2] Vi undersöker både etnisk segregation och socioekonomisk segregation baserad på inkomst, sysselsättning och utbildningsnivå. Vårt arbete bygger på tidigare kartläggande studier, såsom Malmberg m fl (2013) och Malmberg och Clark (2021).

Syftet med vår studie är att analysera hur segregationen har förändrats över tid och i vilken utsträckning förändringarna är relaterade till invandringens omfattning och sammansättning. Ett centralt bidrag är att vi skiljer mellan kortsiktiga invandringsflöden och ackumulerad invandring över längre tid. Därigenom kan vi analysera om sambandet mellan invandring och olika former av segregation skiljer sig mellan kort och lång sikt.

1 Bostadsområden definieras i enlighet med SCB:s RegSO-indelning.
2 Arbetsmarknadsregioner definieras i enlighet med Tillväxtverkets tidigare indelning i 93 FA-regioner (FA72 med delregioner).

Våra resultat visar att både den etniska och den socioekonomiska segregationen har ökat över tid och att de två dimensionerna i allt högre grad överlappar. Bland de grupper vi studerar uppvisar personer födda i icke-västliga länder[3] den högsta nivån av boendesegregation. Det innebär sammantaget att etnisk och socioekonomisk utsatthet i allt större utsträckning har kommit att koncentreras till samma bostadsområden.

När det gäller sambandet med invandring visar resultaten att ökad invandring från icke-västliga länder samvarierar med ökad etnisk segregation på kort sikt, medan sambandet med socioekonomisk segregation framträder när invandringen ackumuleras över längre tid. Sambanden varierar också över studieperioden och är starkare under perioder då segregationsfrågan i mindre utsträckning stod i fokus för den förda politiken.

I följande avsnitt presenterar vi resultaten mer i detalj och avslutar med en diskussion om policyimplikationer.

1. Etnisk och socioekonomisk segregation

Vi mäter segregation med ett s k ojämlikhetsindex (*dissimilarity index*), vilket beskriver den geografiska fördelningen av en minoritetsgrupp över bostadsområden inom en region i relation till den geografiska fördelningen av motsvarande majoritetsgrupp. Vi beräknar dessutom ett isoleringsindex (*isolation index*), vilket mäter hur exponerad en minoritetsgrupp är för sig själv, dvs sannolikheten att en individ i minoritetsgruppen möter en annan individ från samma grupp i sitt bostadsområde. Båda måtten beräknas årligen för samtliga arbetsmarknadsregioner. Ojämlikhetsindexet kan dessutom brytas ner till bostadsområdesnivå. Genom att väga varje regions index med regionens andel av befolkningen får vi ett aggregerat mått på nationell nivå som beskriver hur segregationen utvecklats över tid. Figur 1 illustrerar detta.

Oavsett vilket segregationsmått som används kan vi konstatera att både den etniska och den socioekonomiska segregationen har ökat i Sverige sedan början av 1990-talet. Ett undantag är utvecklingen av segregationen bland invandrare från icke-västliga länder mätt som ojämlikhetsindexet, som ligger på en relativt hög nivå under hela perioden. Förändringen i, och nivån på, segregation är dock inte enhetlig i landet, utan den regionala variationen är betydande.

I början av 1990-talet var sambandet mellan etnisk och socioekonomisk segregation relativt svagt, vilket gäller på både regional nivå och bostadsområdesnivå. Figur 2 visar att i vissa fall var korrelationerna t o m negativa på områdesnivå, vilket innebär att invandrare och socioekonomiskt svaga grupper inte nödvändigtvis bodde i samma områden. Den bilden har förändrats markant sedan dess, och i dag är överlappningen mellan etnisk och socioekonomisk segregation betydligt starkare.

[3] Icke-västliga länder definieras som länder utanför Norden, EU15, övriga Västeuropa, Nordamerika och Oceanien.

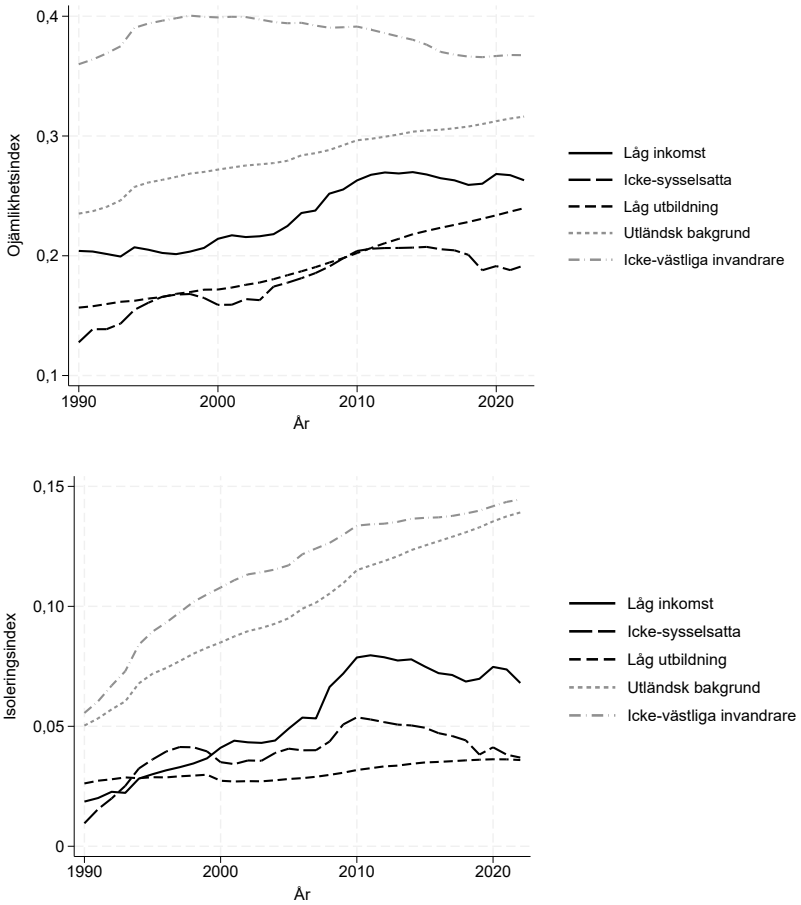

Figur 1
Utveckling av befolkningsviktade genomsnittliga segregationsindex i Sverige 1990–2022

Källa: Wixe och Mellander (2026).

Detta innebär att boendesegregationen i Sverige har gått från att vara flerdimensionell och till stor del separerad till att i hög grad vara sammankopplad, där fattigdom, icke-sysselsättning, låg utbildning och utländsk bakgrund i allt större utsträckning koncentreras till samma delar av städer och regioner. Denna utveckling ligger väl i linje med Schellings (1971) teori om segregation som en självförstärkande process, där många individuella bosättningsval successivt kan ge upphov till en allt starkare geografisk koncentration av olika befolkningsgrupper. Våra resultat tyder på att denna process i Sverige i allt högre grad också kommit att sammanfalla med socioekonomisk utsatthet. En sådan utveckling kan få långsiktiga konsekvenser för social rörlighet, skolresultat, arbetsmarknadsetablering och tillit.

Segregation bör därför inte enbart förstås som ett bostadsmarknadsfenomen. Den påverkar vilka sociala nätverk människor möter, vilka skolor barn går i, vilka arbetsmarknadskontakter som finns i närområdet och vilka normer och förväntningar som präglar uppväxtmiljön. Tidigare forskning

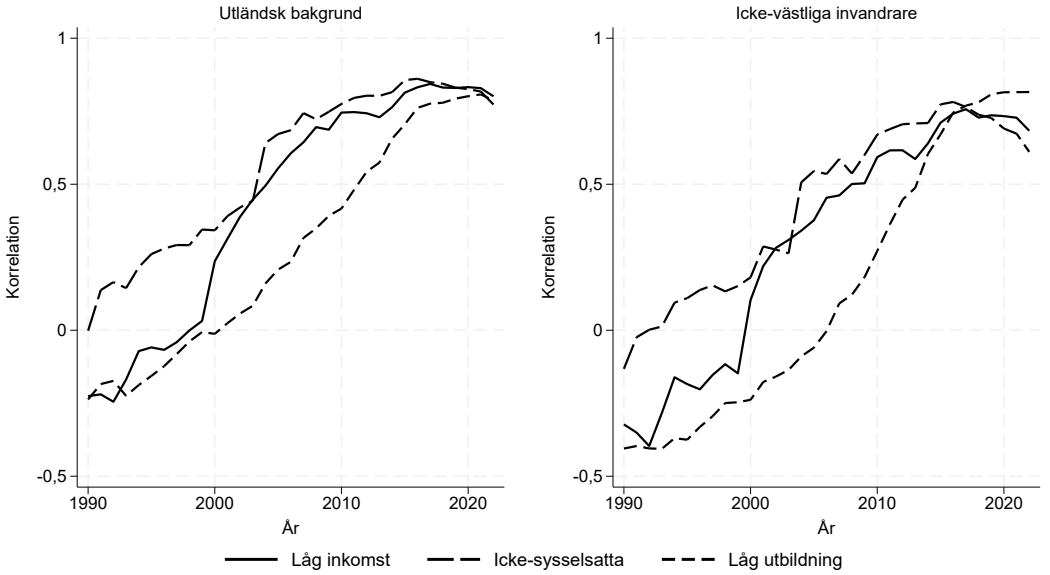

Figur 2
Bivariata korrelationer mellan etnisk och socioekonomisk segregation på områdesnivå, 1990–2022

Anm: Antalet observationer varierar över åren mellan 3 360 och 3 363.
Källa: Wixe och Mellander (2026).

har visat att uppväxtmiljöer kan ha betydande effekter på barns framtida utbildning, inkomster och arbetsmarknadsutfall (Chyn och Katz 2021; Chetty och Hendren 2018; OECD 2017, 2018; Saiz och Wachter 2011; Wixe m fl 2025). Våra resultat visar att sådana geografiska ojämlikheter har fått en allt tydligare etnisk dimension i Sverige.

2. Invandring över tid

I vår studie mäter vi invandring baserat på antalet personer som invandrat under det senaste året respektive de senaste fem och tio åren och som fortfarande är folkbokförda i regionen vid årets slut, relativt regionens befolkning. Ett centralt bidrag i studien är därmed att vi skiljer mellan kortsiktiga invandringstoppar (inflöden under det senaste året) och ackumulerade inflöden under de senaste fem respektive tio åren. Detta görs för samtliga invandrare och separat för invandrare från icke-västliga länder.

Figur 3 visar utvecklingen av antalet invandrare som flyttat in under det senaste året respektive under de senaste fem och tio åren. Figuren illustrerar att förändringarna i invandringens betydelse för befolkningens sammansättning inte enbart drivs av enskilda invandringstoppar, utan också av hur inflöden ackumuleras över tid. Två tydliga invandringstoppar framträder: i början av 1990-talet i samband med krigen i forna Jugoslavien och omkring 2015 i samband med kriget i Syrien och den efterföljande flyktingkrisen. Invandringen ökade även i mitten av 2000-talet, främst till följd av ett ökat inflöde från Irak och senare Somalia. Dessa perioder bidrog även till en tyd-

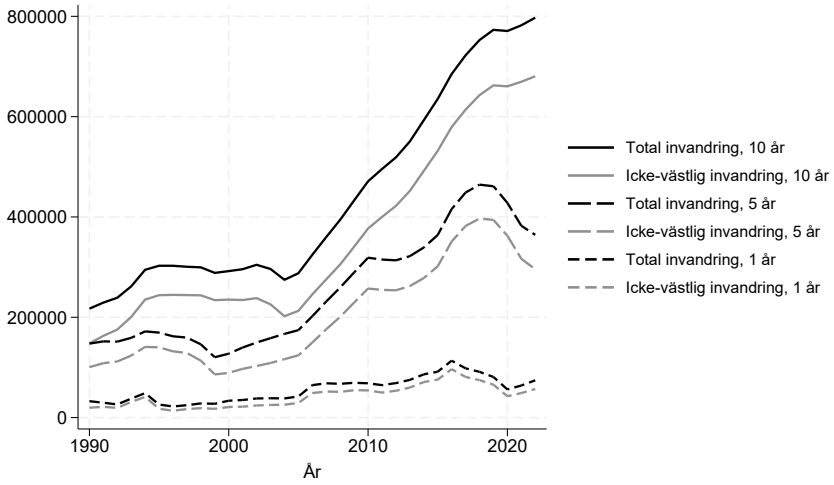

Figur 3
Antal nya invandrare (16 år och äldre) registrerade i Sveriges befolkningsregister, 1990–2022

Källa: Wixe och Mellander (2026).

lig ökning av den ackumulerade invandringen över fem och tio år, särskilt från icke-västliga länder.

Samtidigt finns det betydande regionala skillnader i hur stor andel av befolkningen som utgörs av personer som invandrat under senare år. Södertälje är den region där personer som invandrat under de senaste tio åren utgör störst andel av befolkningen. Drygt elva procent av regionens befolkning 2022 utgjordes av personer som invandrat sedan 2013, varav en klar majoritet kommer från icke-västliga länder. Motsvarande andel är i genomsnitt drygt sex procent i de 93 regionerna och som lägst ca tre procent i Dorotea.

3. Samband mellan invandring och segregation

För att analysera sambandet mellan invandring och boendesegregation skattar vi först en panelmodell med regions- och årsfasta effekter. Regionsfasta effekter innebär att vi tar hänsyn till bestående skillnader mellan regioner, medan årsfasta effekter fångar gemensamma förändringar över tid, exempelvis variationer i den nationella invandringen (figur 3). Skattningarna bygger därmed på hur förändringar i invandringen inom en och samma region över tid samvarierar med förändringar i olika dimensioner av boendesegregationen. Figur 4 sammanfattar resultaten.

Figur 4 visar ett tydligt positivt samband mellan invandring och etnisk boendesegregation. Perioder med större invandring inom en region sammanfaller därmed med högre etnisk segregation i samma region. Sambanden är genomgående starkare när invandringen avser personer födda i icke-västliga länder än när samtliga invandrare inkluderas, vilket tyder på att det framför allt är den icke-västliga invandringen som driver resultaten.

För att illustrera storleken på sambanden kan skattningarna för den

Figur 4
Sambandet mellan invandring och boendesegregation inom regioner, 1990–2022

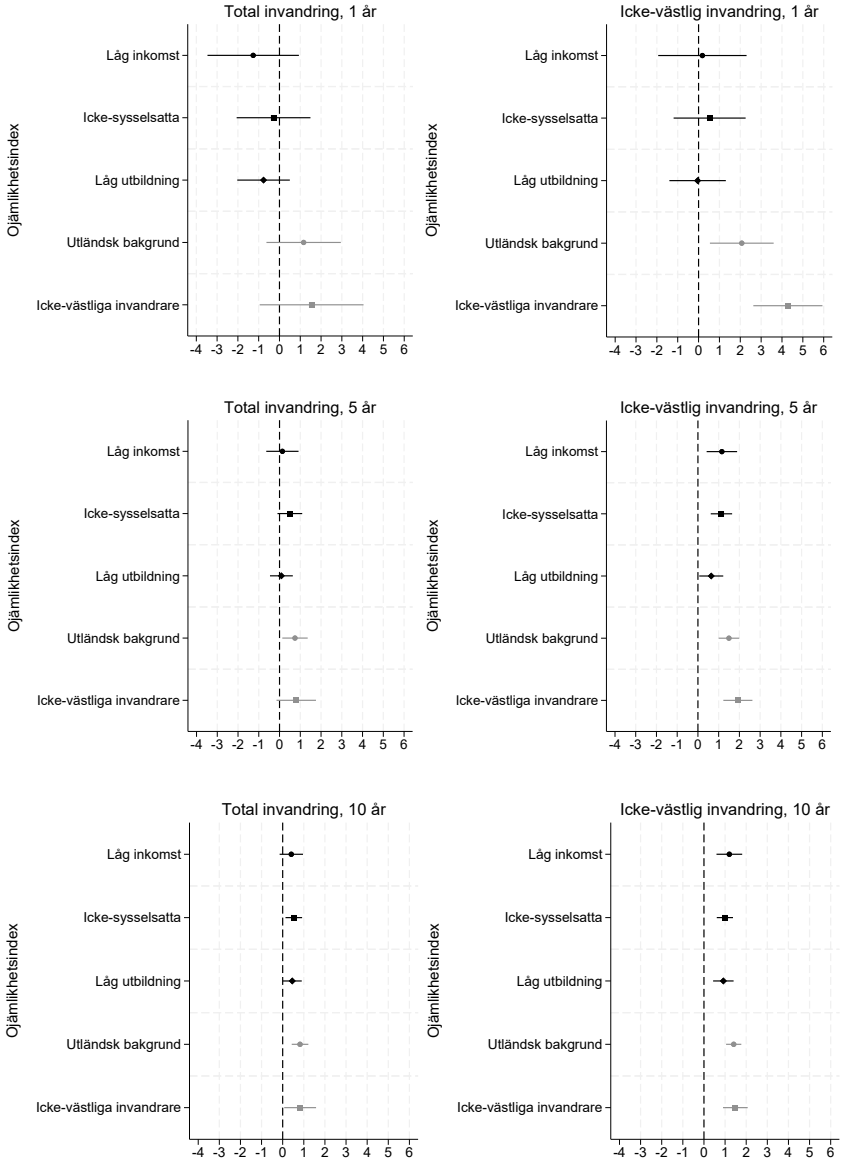

Anm: Punktskattningar med 95-procentiga konfidensintervall. Regions- och årsfasta effekter ingår. Robusta standardfel är klustrade på regional nivå. Antalet observationer är 3 069 (93 regioner 1990–2022, dvs 33 år).
Källa: Wixe och Mellander (2026).

kortsiktiga invandringen från icke-västliga länder användas som exempel. Om andelen av regionens befolkning som invandrat från icke-västliga länder under det senaste året ökar med en procentenhet, exempelvis från en till två procent, är detta förknippat med en ökning av ojämlikhetsindexet med omkring 0,021 för personer med utländsk bakgrund och 0,043 för icke-väst-

liga invandrare. I relation till de genomsnittliga nivåerna på 0,214 respektive 0,335 motsvarar detta ökningar på omkring tio respektive 13 procent.

Att invandring samvarierar med ökad etnisk segregation är i sig inte oväntat. Tidigare forskning pekar på flera mekanismer. En första är att nyanlända ofta söker sig till områden där det redan finns personer med liknande etnisk bakgrund. Sådana bosättningsmönster kan spegla både etniska och sociala preferenser samt värdet av etablerade nätverk som underlättar informationsutbyte och etablering på arbets- och bostadsmarknaden (Schelling 1971; Kauppinen 2019; Clark 1992). En andra mekanism är bostadsmarknadens funktionssätt. Invandrare har ofta begränsade ekonomiska resurser vid ankomsten och hänvisas därför till de delar av bostadsbeståndet där hyrorna är lägre och inträdesbarriärerna mindre. Eftersom sådana bostäder ofta är koncentrerade till redan segregerade områden förstärks den geografiska koncentrationen (Wixe och Rouchy 2024; Bråmå och Andersson 2010; Saiz och Wachter 2011; Andersson m fl 2021). En tredje möjlig förklaring är diskriminering på bostadsmarknaden. Experimentella studier visar att personer med utländskt klingande namn har svårare att få visningar och hyreskontrakt än infödda sökande med likvärdiga meriter (Ahmed och Bandick 2024). Våra resultat kan inte avgöra vilken av dessa mekanismer som är viktigast, men de är förenliga med att samtliga bidrar till den observerade utvecklingen.

För den socioekonomiska segregationen framträder ett annat mönster. Sambanden mellan invandring och segregation efter inkomst, sysselsättning och utbildning är svaga och inte statistiskt säkerställda när invandringen mäts över det senaste året. Sambanden blir dock successivt starkare när invandring mäts som den ackumulerade invandringen under de senaste fem respektive tio åren. Även här är resultaten tydligast för invandring från icke-västliga länder.

Resultaten tyder därmed på att invandring och etnisk segregation hänger samman på kort sikt, medan kopplingen till socioekonomisk segregation utvecklas mer gradvis över tid. En möjlig förklaring är att den etniska dimensionen påverkas direkt av var nyanlända bosätter sig, medan socioekonomisk segregation växer fram successivt när grupper med svag förankring på arbetsmarknaden blir geografiskt koncentrerade under längre tid. Det innebär också att de mest problematiska formerna av segregation inte nödvändigtvis uppstår till följd av enskilda invandringsvågor, utan genom att regioner under lång tid ackumulerar invandrare till samma delar av bostadsmarknaden och till områden som erbjuder färre möjligheter på arbetsmarknaden.

De genomsnittliga skattningarna döljer emellertid en betydande variation över tid. För att undersöka om sambandet mellan invandring och boendesegregation har förändrats sedan början av 1990-talet skattar vi därför separata koefficienter för varje år i studieperioden genom att interagera invandringsvariabeln med årsdummyvariabler. Figur 5 redovisar dessa skattningar för invandring från icke-västliga länder.

Figur 5
Årsvisa skattningar av sambandet mellan invandring från icke-västliga länder och boendesegregation inom regioner, 1990–2022

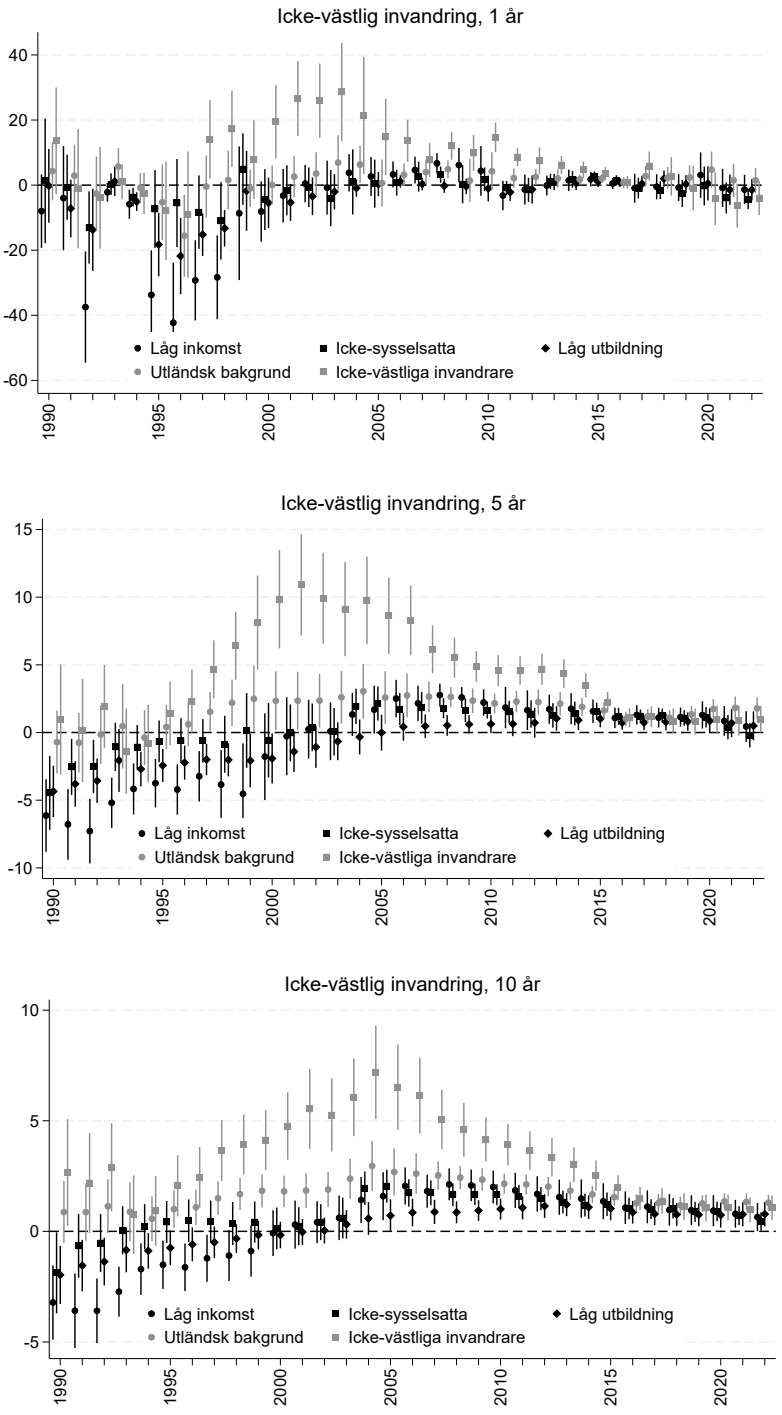

Anm: Punktskattningar med 95-procentiga konfidensintervall. Samtliga modeller inkluderar regions- och årsfasta effekter. Robusta standardfel är klustrade på regional nivå. Antalet observationer är 3 069 (93 regioner × 33 år).
Källa: Wixe och Mellander (2026).

Figur 5 visar att sambandet mellan invandring från icke-västliga länder och boendesegregation har förändrats påtagligt under perioden 1990–2022. Under den första delen av 1990-talet är sambanden mellan invandring och socioekonomisk segregation genomgående svaga och i flera fall t o m negativa. Även sambanden med etnisk segregation är relativt begränsade. Detta sammanfaller med en period då mottagandet av flyktingar i hög grad styrdes genom en aktiv statlig bosättningspolitik, där nyanlända placerades i kommuner över hela landet. Resultaten tyder på att högre invandring inom en region under denna period inte samvarierade med ökad etnisk eller socioekonomisk segregation.

Från slutet av 1990-talet och under större delen av 2000-talet förändras bilden. Sambanden mellan invandring och etnisk segregation blir tydligt starkare, samtidigt som de ackumulerade måtten över fem och tio år visar allt starkare samband även med socioekonomisk segregation. Detta var samtidigt en period då invandringsfrågan stod relativt lågt på den politiska dagordningen och EBO-systemet (lagen om eget boende) gav nyanlända stor frihet att själva välja bostadsort. Tidsmönstret är förenligt med att individuell valfrihet i bosättningen, i kombination med bostadsmarknadens begränsningar och etablerade etniska nätverk, kan ha bidragit till en ökande geografisk koncentration. Våra skattningar gör det dock inte möjligt att särskilja denna mekanism från andra samtidiga förändringar.

Efter flyktingkrisen 2015 försvagas sambanden åter, trots att invandringen under vissa år varit fortsatt omfattande. En möjlig förklaring är att segregationsfrågan därefter fick ett betydligt större politiskt genomslag och att bosättningspolitiken successivt förändrades genom bl a bosättningslagen och senare begränsningar av EBO i utsatta områden. Våra resultat kan dock inte identifiera effekterna av dessa reformer. Däremot visar de att sambandet mellan invandring och boendesegregation varierar avsevärt över tid och att de starkaste sambanden sammanfaller med den period då den individuella bosättningen hade störst betydelse.

4. Slutsatser och policyimplikationer

Vår studie, nyligen publicerad i *Journal of Housing Economics*, visar att boendesegregationen i Sverige har ökat under perioden 1990–2022 och att den etniska och den socioekonomiska segregationen i allt högre grad överlappar. Invandring, särskilt från icke-västliga länder, är tydligt associerad med ökad etnisk segregation på kort sikt, medan sambandet med socioekonomisk segregation framför allt framträder när invandringen ackumuleras över längre tid. Samtidigt varierar sambanden mellan olika perioder, vilket är förenligt med att institutionella förhållanden och politiska beslut har betydelse för hur invandring omsätts i boendesegregation.

En första slutsats rör bostadsmarknadens roll. Våra analyser visar att invandring samvarierar med ökad segregation, men kan inte identifiera de bakomliggande mekanismerna. Tidigare forskning visar samtidigt att

nyanlända ofta har begränsade ekonomiska resurser och därför hänvisas till de delar av bostadsbeståndet där inträdesbarriärerna är lägre, vilket ofta sammanfaller med socioekonomiskt svaga områden (Wixe och Rouchy 2024; Bråmå och Andersson 2010; Saiz och Wachter 2011). Tillsammans talar våra resultat och tidigare forskning för att bostadsmarknaden sannolikt spelar en central roll för segregationens utveckling och att bostadspolitiken därför inte enbart bör betraktas som en fråga om bostadsförsörjning, utan också som en central del av integrationspolitiken. Det handlar inte bara om hur många bostäder som byggs, utan också om var de byggs, vilka upplåtelseformer som erbjuds och vilka hushåll som i praktiken har möjlighet att efterfråga dem.

En andra slutsats gäller bosättningspolitiken. Våra resultat visar att sambanden mellan invandring och segregation var svagare i början av 1990-talet, då mottagandet i större utsträckning präglades av en aktiv bosättningspolitik, än under den period då EBO-lagen hade större betydelse för nyanländas bosättningsmönster. Även om våra analyser inte kan identifiera effekterna av enskilda reformer illustrerar de att bosättningspolitikens utformning kan ha betydelse för segregationens utveckling. Bosättningspolitiken behöver därför balansera individens valfrihet mot samhällets intresse av att motverka en långsiktig geografisk koncentration av socioekonomiskt utsatta grupper.

Våra resultat visar också direkt att den etniska och socioekonomiska segregationen i allt högre grad sammanfaller. Vilka konsekvenser detta får kan vi inte fastställa i vår analys, men tidigare forskning visar att uppväxtmiljön kan ha betydelse för barns framtida utbildning och arbetsmarknadsutfall (Chyn och Katz 2021; Chetty och Hendren 2018; OECD 2017, 2018; Wixe m fl 2025). Detta talar för att segregation behöver motverkas genom flera politikområden samtidigt. Resursfördelning till skolor bör exempelvis i hög grad utgå från områdens faktiska behov. På motsvarande sätt behöver kollektivtrafik, fysisk planering och arbetsmarknadspolitik bidra till att minska den geografiska isoleringen genom att stärka tillgången till arbete, utbildning och sociala nätverk utanför det egna bostadsområdet.

Den viktigaste slutsatsen är emellertid att segregation bör förstås som ett långsiktigt och självförstärkande förlopp. Våra resultat visar inte att invandring automatiskt leder till socioekonomisk segregation. Däremot visar de att sambandet med socioekonomisk segregation framför allt framträder när invandringen ackumuleras över längre tid. Tillsammans med tidigare forskning är detta förenligt med att segregation kan växa fram när invandring under lång tid samverkar med en bostadsmarknad som begränsar hushållens valmöjligheter och med institutioner som inte förmår motverka den geografiska koncentrationen av utsatta grupper. Sverige behöver därför en långsiktig strategi där bostadspolitik, bosättningspolitik, skola, kollektivtrafik och arbetsmarknadspolitik ses som delar av samma integrationspolitiska helhet. Invandring behöver inte leda till ett varaktigt socioekonomiskt utanförskap, men utan institutioner som sprider möjligheter

geografiskt riskerar demografiska förändringar att förstärka redan existerande ojämlikheter.

REFERENSER

Ahmed, A och R Bandick (2024), ”A Field Experiment on Ethnic Bias in Public Housing Practices in Sweden”, *Housing Studies*, vol 40, s 1800–1820.

Andersson, H, H Berg och M Dahlberg (2021), ”Migrating Natives and Foreign Immigration: Is there a Preference for Ethnic Residential Homogeneity?”, *Journal of Urban Economics*, vol 121, artikel 103296.

Bråmå, Å och R Andersson (2010), ”Who Leaves Rental Housing? Examining Possible Explanations for Ethnic Housing Segmentation in Uppsala, Sweden”, *Journal of Housing and the Built Environment*, vol 25, s 331–352.

Chetty, R och N Hendren (2018), ”The Impacts of Neighborhoods on Intergenerational Mobility I: Childhood Exposure Effects”, *Quarterly Journal of Economics*, vol 133, s 1107–1162.

Chyn, E och L F Katz (2021), ”Neighborhoods Matter: Assessing the Evidence for Place Effects”, *Journal of Economic Perspectives*, vol 35, s 197–222.

Clark, W A V (1992), ”Residential Preferences and Residential Choices in a Multiethnic Context”, *Demography*, vol 29, s 451–466.

Kauppinen, T (2019), ”Housing Preferences and Choices of Ethnic Minorities”, i Musterd, S (red), *Ethnic Spatial Segregation in European Cities*, Routledge, London.

Malmberg, B, E Andersson och J Östh (2013), ”Segregation and Urban Unrest in Sweden”, *Urban Geography*, vol 34, s 1031–1046.

Malmberg, B och W A V Clark (2021), ”Migration and Neighborhood Change in Sweden: The Interaction of Ethnic Choice and Income Constraints”, *Geographical Analysis*, vol 53, s 259–282.

OECD (2017), *Starting Strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care*, OECD Publishing, Paris.

OECD (2018), ”A Multi-level Model of Vicious Circles of Socio-Economic Segregation”, i *Divided Cities: Understanding Intra-Urban Inequalities*, OECD Publishing, Paris.

Saiz, A och S Wachter (2011), ”Immigration and the Neighborhood”, *American Economic Journal: Economic Policy*, vol 3, s 169–188.

Schelling, T C (1971), ”Dynamic Models of Segregation”, *Journal of Mathematical Sociology*, vol 1, s 143–186.

Wixe, S och C Mellander (2026), ”The Shifts in Residential Segregation and Immigration in Sweden 1990–2022”, *Journal of Housing Economics*, vol 73, artikel 102159.

Wixe, S, C Mellander och J Lobo (2025), ”Adolescence Socioeconomic Segregation and High-skill Jobs in Adulthood”, *Papers in Regional Science*, vol 104, nr 4, artikel 100108.

Wixe, S och P Rouchy (2024), ”Quality of Life of Non-Self-Sufficient Immigrants: A Neighborhood Perspective”, *Forum for Social Economics*, vol 54, s 530–566.